

لغة أنطوني

ԳԵՂԵՑԻԿ ԳՐՈՒԱԾՔ

A. SURI

ԿԱՄ

ՄԻՋԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԽՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԾՐՐԵՆԾՑ

Մ. ԱԲԻԿԵԱՆ

ԹԱՐԳՄԱՆ ՍՊԱՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ՌԵՍՈՒՑԻՆԶ ԾՐԱԿԱՆՐԵՆ, ՍՐԱԲԵՐԵՆ ԵՒ ՊԱՐՍԵՐԵՐԵՆ ԼԵՋՈՒՐԱ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՇԱՆ-ՊԱՊԵՆՇԱՆ

Ե. ՊԱՆԻՍ

1912

Y. DZAROUKIAN
28, Rue du Moulin-à-Vent
SARCELLES (S.-&-O.)

لِطَائِفَةِ أَهْلِ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԳՐՈՒԱԾՔ

Բ. ՏԱՐԻ

ԿԱՄ

ՄԻՋԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԻՕՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՕՐԻՆԵՅ

Մ. ԱԲԻԿԵԱՆ

ԹԱՐԴՄԱՆ ՍՊԱՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՕՍՄԱՆԵՆՆԵՆ, ԱՐԱՐԵՐԷՆ ԵՒ ՊԱՐՍԿԵՐԷՆ ԼԵՋՈՒԱՑ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՆՇԱՆ - ՊԵՐՊԻԿԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ
1911

Y. DZAROUKIAN
28, Rue du Moulin-à-Vent
SARCELLES (S.-&-O.)

ՆԱԽԱԲԱՆ

Նկատելով որ՝ մեր Ճաշակ Սոմանեան Գրադիտու-
թեան անուն գործոյն 1892ին ի լոյս ընծայուած Բ.
տպագրութեան և սորա զուտ թուրքերէն բնագրոյն
ուղղութիւնը՝ և անդ նշանակուած յանձնարարութիւնք
ի գործ դրուելով մեծամեծ օգուտներ տեսնուած են,
որով խղճամբտ ուսուցիչք փափաքած են ներկայ դործս
խակ տեսնել սոյն մեթոտի վրայ ձուլուած, ուստի հարկ
դատեցինք առ այն գոհացում մը տալ և յօրինել ներ-
կայս որոյ մէջ մեր հոգածութեան առարկայ եղող
կէտերն հետեւեալներն են.

1. Ըստ կարի պարզ և սահուն լեզու:
2. Նիւթերու ընտրութիւն և բանաւոր աստիճա-
նաւորութիւն:
3. Հետաքրքրական պատմութիւններ, չափեկան
ծանօթութիւններ և նկարագրութիւններ:
4. Ընդհանուր բառերուն մէկ մէկ հոմանիշ:
5. Հայերէնէ թուրքերէն և թուրքերէնէ թուրքե-
րէն թարգմանելի հատուածներ:
6. Բառազննական զանազան հատուածներ:
7. Բառակազմութեան թեթեւ փորձեր ինչպէս նաեւ
քերականական ինչ ինչ ծանօթութիւններ, աւելին
միշտ տարածւալ եւ ապարդիւն համարելով. քանի որ
ուսանողը այս գիրքը սկսելով հանդերձ քերականու-
թեան ալ պիտի սկսի ուր լեզուին կանոններն ոչ թէ
կցկտուր այլ շղթայօրէն պիտի իւրացնէ:
8. Դպրոցական յարմար նամակագրութեան նմոյշներ:
9. Աւագ կարեւորութիւն ազնիւ թուրքերէնով

ՊԱՏՐԻԱՐԲԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

ՎԱԽԵՐԱԳԻՐ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Ազգային Կեդրոնական վարչութեան Ուսումնական
Խորհուրդս ի ինքն առնելով «ԼԵԹԱՅԻ ԱՍՍԱՐ ՄԱՍՆ
ԲՐԴ» անուն դասագիրքն, պատրաստել է ձեռն Ազնուա-
շոյք Միհրան եփեկի Արիկեանի, զսաւ զայն պատշաճա-
պէս պատրաստել, եւ յոյժ օգտակար համարելով նորս
գործածութիւնն յազգային վարժարանս կ'արտօնէ զայն
պաշտօնապէս:

Ի Դիմաց Ուսումնական Խորհրդոյ
Աշեկապիւր Աշեկապէս
ՏՐԺՔ՝ Վ. ԹՈՐԳՈՍԵԱՆ Ռ. Տ. ՊԵՐՊԵՏԵԱՆ

11-10972

Դ Ա Ա

ایو رفیقك تاثیرى

شعرادن یری ابو رفیقك حسن تاثیرینی کوسترمك ایچون
 شو مثلی سویلمشدر . بر کون باغچهده کزر ایکن یردن
 بالتصادف بر قوری یاپراق المه الدم و قوقلادم . رائحه سی
 غایت لطیف ایدی . دیدم — سن کل میسك نه سك ؟ دیدی
 — بن نه کلم نه سنبل . بن بر عادی یاپراغم ؛ فقط بر ایام
 کل یاپراقلری میاننده بولندم آنلرك کوزل رائحه سی بکاده
 سرایت ایتدی .

قصه دن حصه

انسان هر نه سنده دخی اولسه دائما اخلاقی کوزل ،
 تربیه لی ، انسانیتلی ، و عالم آدمیر ایله بولشملی . هر کیم
 کوتیلرله مصاحبت ایدر بیلکزر که کوتی در . چونکه اش
 اشنی سزر . انسان قدر ایو اولسه کوتیلرله قوکیشه

խօսելու . ինչ որ անվրէպ կը ծառայէ ուսանողին ներշնչելու լեզուին նկատմամբ սէր և յօժարութիւն , և առայս հարկ է որ ուսուցիչն իջնէ ուսանողին մակարդակն այսինքն տղուն հետ ճշայ ըլլայ մէկզէի թողով ամէն մեծամտութիւն :

Տարակոյս չունինք թէ արգոյ ուսուցիչը իւրեանց թանկագին փորձառութենէ մաս մ'ալ երբ յաւելուն վերոգրեալ ուղղութեանց , ուսանողը մեծապէս կ'օգտուին , բաղդատաբար կարճ ժամանակի մէջ ստանալով ծանօթութեանց կարեւոր միջերը մը եւ ունակութիւն :

Մ. ԱԲԻԿԵԱՆ

Յ Ա Ն Ձ Ն Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Մեծայարգ ուսուցիչ այս գրիկն քարզմանը տարով հանդերձ պարտին մեր ԲԸԳԱ ԽԱԹԹԸ ՄԷՇԳԼԷՐԻ սնուն գեղագրութեան sksrkln յետոյ մեռագիր համաոս Կիւշեքիէ եւս գեղագրութեան վարժարան ընկ տալ աշակիւրսաց , ընտրելով երկու կամ երեք տղ եւ ո'չ աւելի , բաւ է որ ուսանողը ամէն մէկ բառը իւր sksrkln մէջ գրէ այնքան անգամ որ վերջապէս օրինակին յար եւ նման ըլլայ քանի սխալ է կարծելը քե աշակիւրsf շաւ գրելով կը սուրին . ո'չ , բոլոր էիջ գրեն բայց օրինակին caw ու caw ուղարկութեան ընկն , եւ անա իսկոյն արուեսին skr կը շինին :

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ք

او	կը ցուցնէ	اولى
ا	"	ایک
اول	"	اولاد
هه	"	هه

1. ԴՆ քանի՞ կերպ կը կարդացուի :
2. Ամէն մէկը ի՞նչպէս կը կարդացուի :
3. Յիշակով զոյց աուր :

ጥ ሂ ሀ 7

حاضر جوابلق

ذاتک بری اقرباسندن برینک وفاتیلہ بیوجک بر میرانه
 نائل اولمش ایدی . بر کون بعض دوستلریله خانه سسنگ
 باغچه سنده اوطور رایکن فقیر بر آدم کلیر وتمنا ایدرک بینلرنده
 شویله جه بر محاوره کچر .
 فقیر — افندم بن سزک اقربا کزدنم ! بو دفعه نائل
 اولدیغکز میرانده بنده حقم وار . هیچ اولمزسه بر ربعی بکا
 ورسه کز .

زنکین — عجائب ! ندن اقرام اولیورسکز .
 فقیر — افندم ! جمله من حضرت آدمک نسلندن دکلی ز؟
 البته که هپ اقربا صایلووز .
 زنکین — اه نته کیم اقریاز دیورسک آل سکا بر بشلک .

Ադրիանուպոլիս ادرنه մեծ քաղաք մ'է. — Երկու
ամսոյ մէջ Հնդկաստան գացի և վերադարձայ. —
Այս շողենաւին շատ ապրանք բռնցուած է. — Աւա-
զակները բռնուեցան دردست. — Զեր դասերէն շատ
օգուտ կը քաղեմ. — Դժբաղդ մարդիկ միշտ կը
սրտնջան. — Ամէն օր Աստուծմէ քաւութիւն կը խնդ-
րեմ. — Քանզի մեծ عظم և գթած է :

Բառական կազմութիւն

[illegible]

Գիտելիք

حيوانات	յոգնակին	حيوان
عنايت	յոգնակին	مراحم
		مال
		مرحت

1. Թալին սրահ է ուղիղն է բալի طالع
2. Անճրեւին Թուրքերը تار کړنه, անոր համար որ անճրեւը աշխարհին մեծամեծ բարեւներ կը պարգեւէ :

Բառական կազմութիւն

قدرتی : անկարող անկարող : անկարող անկարող անկարող
 անկարող անկարող անկարող անկարող անկարող
 անկարող անկարող անկարող անկարող անկարող
 անկարող անկարող անկարող անկարող անկարող

Գիտելիք

بحور Կողմակին Կողմակին Կողմակին Կողմակին Կողմակին
 Կողմակին Կողմակին Կողմակին Կողմակին Կողմակին
 Կողմակին Կողմակին Կողմակին Կողմակին Կողմակին
 Կողմակին Կողմակին Կողմակին Կողմակին Կողմակին

Դ Ա Ս 13

Հիման սոսը

Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ
 Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ
 Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ
 Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ Եւլմակ

وقت نقد كنجلك ايسه زنكنلكدرو .
 سى وكوشش انسانك حياتيدرو .
 صغر سنده تحصيل طاشده قازيمق كييدرو اصلا زائل اولمز .
 تنبللك انسانى پاملادر چالشمق ايسه جلانديرو نته كيم
 استعمالده اولان مفتاح دائما پارلاقدر .

عظالت . دها ابو ، مرجع طاشده قازيمق كييدرو اصلا زائل اولمز .
 صغر سنده تحصيل طاشده قازيمق كييدرو اصلا زائل اولمز .
 تنبللك انسانى پاملادر چالشمق ايسه جلانديرو نته كيم
 استعمالده اولان مفتاح دائما پارلاقدر .

Դ Ա Ս 14

Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է
 Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է
 Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է
 Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է Հաւաքողն է

ալուիթ եւցիպ ալաանեւլ معيوب اىالاننل
 փոքրուիւն Վոքր ڤوڪر
 استعمال գործածել مستعمل گورثاډوللاډ
 فتح բանալ مفتاح բանալի مفاتيح բանալիներ
 حیات կենսութիւն حيات کينդ-անի حيات کش کينսատու

Գիտելիք

Այս կը կարդացուի երկու կերպ, եվրէա որ առաջին ըսել է
եւ եվրա որ ըստագոյն ըսել է:
حماة سالكوا من هذه الحارة որ մահ ըսել է:

ገ ሂ ሀ 15

اللہ اہمال ایتمز امہال ایدر

روم شاعرلردن مشهور ايبكوس ، بركون يونانستانده
سياحت ايدر ايكن حيدودلرك اته دوشمكله بونلر آنى
صويارلر و بعده تلف ايدلر .

مکرسه شاعر قتل اولندینی صرده هواده بر سوری
 طورنه قوشی کچدیکنی کورمش و وار آوازیله : ای طورنه لر
 بو قاتلر مه قارشو بر کون آنجق سز شهادت ایده جکسکز :
 دیو باغرمش ایش .

هر نه حال ايسه ، وقعه حكومتجه طويله رق قاتلر خيلي مدت آرانيلور فقط بولنه من . آنجق بركون اول حيدودلر پانايرده بولنورلر ايكن هواندن دوت بش طورنه كچر . حيدودلردن برى رفيقلىنه خطاباً ذوق اولقى اوزره باقك اولن ايبكوسك شاهدلرى كچيور دير . آدمك بريدنخى بو سوزى ايشيدير و بلكه او سوزى سويليان مقتول شاعر حقنده بر شئ بيلير ديو كيفيتى حكومته اخبار ايدو . بونك اوزرينه جمله سى دردست ايديلهرك هر برى آرو آرو استنطاقه چكيلور و برى ديكرينى غمازليه رق عاقبت جمله سيده صوچلرينى اقرار ايدرلر . بوكا بناءً جمله سى ده بركونده و بر صره ده صلب و اعدام اولنورلر .

تأخير . یونانستان . شعر سوبلیان . یونان الکابی . یونان الکابی
بعدہ . اشقیا . اشدادہ . صکرہ

Բառական կազմութիւն

شعر Բանաստեղծ շعرا բանաստեղծներ բանաստեղծութիւն اشعار բանաստեղծութիւնք
اهمال զանցառութիւն اهالى զանցառ
شهود վկաներ شاهد վկայ شهادت վկայութիւն
مقتول սպաննուած قاتل սպաննող

Գիտելիք

شاعر { Եթէ գրենք شعر գարի ըսել է
 { Եթէ գրենք شعر բանաստեղծ ըսել է
اخبار { Եթէ կարդանք իխպար իմաց տալ ըսել է
 { Եթէ կարդանք ախպար լուրեր ըսել է
 { Ինչ, անհիշատակ անհիշատակ

ԴԱՍ 17

Հետագայ պարբերութեանց մէջ ինչ ինչ բառեր հոմա-
նիշներով ըսելու է

آذکن نه در ؟ قرداشکن زه ليدر ؟ استانبولی . زده
اوطوریورسکن ؟ یارین بروسه یه کیده جکم . کمی یوله

شهادت . اولدیرن սպաննիլ قاتل . صدا ؛ سس آواز .
وقوع . کیفیت վազա իրողութիւն شاهدك .
دولتجه . կառավարութեան կողմանէ .
مقتول . իխպար լուր .
معلومات و بر مك .
استجواب .
صلب .
اولدرمك .

ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

اییکوس کیم ایمش ؟ زه ده حیدودلره طوتلمش ؟ بونلر
نه ایتشلر ؟ او ائناده شاعر نه یامش ؟ قاتلر نوقت بولنش ؟
بونلره نه جزا ویرلش ؟

ԴԱՍ 16

Հոմերոս յոյն բանաստեղծներուն գլխաւորն է . —
Աւագակները ձերբակալուեցան . — Սպաննիշները
կախուեցան . — Ընկերներս զանցառու են . —
Սպաննուողը ո՞վ է եղեր . — Եղելութիւնը որո՞նք
իմացուցեր են . — Քանի մը վկաներ . — Յան-
ցանքնին խոստովանե՞ր են . — Այո՛ , մին զմիւսը
մատնելով :

چيقدى . خرمسزلر طوتلدى . كونس طوغدى . فقيره
ياردم ايتلى . روباكزى كيم ياپدى . يواش اوقو . تركه يي
كىمدن اوكرندك ؟ انگليزجه سويلر ميسك ؟ يوق افندم .
بورجكزى اوده ديكزى ؟ بوكتاب نره ده باصلمشدر ؟ قاچه
صاتيلير ؟ هر برى ايكي غروشه .

Հովսեփի

کلمات مترادفه

آد اسم . قرداش برادر . استانبول آستانه . اوطورمق
اقامت . کتمک عزیمت . کمی سفینه . یوله چیقماق حرکت ،
قیام . خرسز سارق . طوتلمق دردست اولتماق ، اخذ و گرفت
ایدلمک . کونس شمس . طوغماق طلوع . ياردم معاونت .
روبا البسه . يایماق اعمال . يواش آهسته . اوقومق قرائت .
اوکرتمک تحصیل ایتک . سويلمک تکلم . يوق خير .
بورج دين . اوده مک تأديه . باصلمق طبع اولتماق . صاتلمق
فروخت اولتماق . هر برى بهرى .

18 U U 7

عبرت

بزرجهره سؤال ایتشلرکه : او قدر علمی نسل تحصیل
ایتمش ؟ اولدخی جواباً دیمش : بيلمديکمی صورمقده
حجاب ایتماکله .

* *

برکون لقمان حکیمه : اذب و تربیه یی کیمدن اوکرندک
دیو صورمشلر : اولدخی جواباً دیمش : بی ادبلردن . شویله که
آنلرک قننى فعل و حرکتی نظرمه ناخوش کلدیسه آنی
یاپمقدن احتراز ایلدم .

* *

بر کون نوشیروانک مجلسنده روم و هند و عجم
حکماسی بولنمقده ایکن : دنیا ده اک چتین شی ندر دیو
بر بحث آچلمش .

روم فیلسوفی اختیارلق و یوقسوللق دیمش .
هند فیلسوفی دخی علیل وجود اولماق دیمش .

سؤال

— 30 —

Գիտելիք

- خواجه خواب خواش خواه ناخواه

ገ ሄ ሀ 20

قصر غه

اشو حادثه بر صفینه قربنده ظهور ابتدکده در عقب

نه حالل کوریلور ؟ سفینه قرینده ظهور ایتسه نه یابارلر ؟
قصرغه قرده بر زیان ویرومی ؟ راست کلدیکنی نه یاپار ؟

Г А У 21

Ամերիկայի մէջ փոթորիկ ծագեր է. — Նաւերը ծովուն երեսը կը կենան. — Հրդեհ պատահած ատեն թնդանօթ կը նետուի. — Ծովուն վրայ շատ վտանգ կայ. — Երկրաշարժը շարժումներ պատճառած է. — Հաստատուն չէնքերը կործանած է. — Զուրը երբ շատ տաքնայ կ'եռայ. — Այսօր հեռու տեղերէ շատ ճամբորդ կայ :

Բառական կազմութիւն

տեւ տեւ : տեւ տեւ : տեւ տեւ
ստատիկ : տեւ տեւ : տեւ տեւ

Գիտելիք

սփառ	սփառ	սփառ	սփառ
սփառ	սփառ	սփառ	սփառ
սփառ	սփառ	սփառ	սփառ
սփառ	սփառ	սփառ	սփառ

Г А У 22

علم و هنر ايله حسن و جمال

يونان قديم کبارندن برينک کریمه سی بر کون فیلسوف
مشهور تنودوروسه : فلان چرکین بر آدمدر آنده تقدیر
عقل و عرفان اوله بیلور . هیچ قیمتلی بر شیء ادنی بر قابده
بولنورمی ؟ دیر .

فیلسوف ده جواباً : سز شرابی نه مقوله قابلدده
صاقلارسکز ؟ دیر .

قیز — معلوم آطپراقدن معمول قابلدده .

فیلسوف — ای یا ! سزک بونجه تروتکز اولدینی حالده
کמוש قابلدده حفظ اتمکز لازمکلور دیر .

اشته قیز غافل اوله رق اوله یاپار و شراب ایسه چوق
کچمدن سرکيه منقلب اولور .

بو حال قیزک پدری سمعنه وارنجه فیلسوفی حضورینه
چاغیر و کریمه سی نیچون بویله بر جاهلانه ایشه سوق
ابتدیکنی صورار .

فیلسوف دخی جواباً وقوع حالی نقل ایدرک هم

Դ Ա Ս 26

Բ Ա Ռ Ա Ջ Ն Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

عدد հատ. մանր մուներ բաներու համար. ինչ.

اون عدد یمورطه . اون عدد سیم مجیدیه

باب հատ. չէնքերու համար. ինչ.

اون باب خانه . بر باب مغازه

رأس հատ. չորքոտանիներու համար. ինչ.

اوج رأس قیون . یوز رأس بارکیر

نفر հատ. մարդկանց համար. ինչ.

یکرمی نفر فقرا

قطعه հատ. դեանի և գրուածոց համար. ինչ.

اوج قطعه ترلا . ایکی قطعه مکتوب

نسخه հատ. օրինակ գրքերու համար. ինչ.

اوتوز نسخه القبا

Դ Ա Ս 25

Թուրքերէնի ուղղագրութիւնը դժուար է. — Թէ որ գիտուն ըլլաս, աշխարհի ընդունական կ'ըլլաս. — Կը սիրեմ հետաքրքիր աշակերտը. — Այս տարի երկու օր ձիւն տեղաց. — Գիշերները ճաշէն յետոյ بعدالطعام լրագիր جریده կ'ընթեռնում. — Երէկ վար գնով 40 գիրք գնեցի. — Աստուած կեանքդ երկար ընէ. — Ընտիր գիրը չատ յարգէ է. — 8 կանգուն երկայնութեամբ մակոյկ صندوق մը ունիմ. — Աղքատին ձեռք չերկարողը չար قبيح է:

Բառական կազմութիւն

գրապահ حافظ کتب . գրատուն کتبخانه . գրքեր کتب
անընդունելի نامقبول . ընդունելի مقبول
անուանի نامدار , ամոր , نامی . ամ տուն نام
գործակետ سر عسکر . բժշկագետ سر طبیب . պետ գլուխ سر

Գիտելիք

ընդհանրապէս մտքով կարդալ է իսկ مطالعه
կարդալ առ հասարակ قرائت

Աշակերտը պարտին թէ՛ դրաւոր և թէ՛ բերանացի ցոյց տալ թէ հետագայ խօսքերու մէջ հատ իմաստով վերոգրեալներէն որո՞նք կը յարմարին

یا لوده اوچ . . . باغم وار . بکر افندیك چفتلکنده
بيك بشیوز . . . کچی و یکر می . . . استر واردر . دون
دوت . . . عرضحال یازدم . بو مکتبه موجود یوز . . .
طلبه دن الیسی طشره لیدر . بو کتابدن یتمش . . . با پوسته
اسبال ایلیک . بو صباحی حریقده اوچ . . . آخور ایله
قرق . . . کارگیر دکان محترق اولمشدر . مالک اولدیغم ایکی
. . . جاموسی سکز . . . لیرای عثمانی به فروخت ایلدم .
دون چارسودن یکر می . . . پورتقال . . . قوزی
و ایکی . . . خریطه اشترا ایلدم . پدر افندی به ایکی . . .
تلفرافنامه کشیده ایلدم . بو کتابدن قاچ . . . طبع
ایتدیکز . اليوم ارمنی خسته خانه سنده یوز . . . خستکان
بولنقمده در .

հիմ արծաթ ԲԱԲ . ԿՈՒՆ զԼՈՒԽ
էսթեր . ԲԱՐՉԵ զՐԲԱ ՄԱՍ ԿՈՒՆ
ՀՈՐԻ ՄՈՋՈՍԸ . ԵՍՏԵՃԱ ՍՐԳՈՒՆԱԼ ՍՈՒՆԱԿԻՐ
ՊԱՄ զԵՄԻՆ . ՏԱԿՐԴԱՆ ՍՈՒՆԱԿԻՐ
ՍՈՒՆԱԿԻՐ . ՍՈՒՆԱԿԻՐ

یاغین ԶՐԵԿ ԽՐԻՍՏ . ԲՈՍՏԵ ԵՄԵ ԹՎԹԱՄԱՐՈՒԼ ԲԱՍՏԵ
یاغق ԲԵՐԿԻՐ ԶԱՐՈՒԿԻՐ . ԵՄԵ ԵՄԵ ԵՄԵ
صاحب ۱۰۰۰ مالک . ۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک
۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک . ۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک
۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک . ۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک
۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک . ۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک
۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک . ۱۰۰۰ مالک ۱۰۰۰ مالک

ԴԱՍ 27

محرف کلمات

Աշակերտը պարտին հետեւեալ սխալներուն ուղղիչներն ուսնիլ հանդերձ ուղղագրութեամբ

Սխալ	Ուղիղ	Սխալ	Ուղիղ
օգկա	حقه	հօգգա	կաղամար
օգգա	قيه	գըյե	Հօխայ
աղնամագ	آكلامق	անլամագ	Հանկնալ
իւթան	اشترى	իւթինա	Ախորժակ
պէտիւզիւր	محضور	պիւնուզուր	Անհանգիստ
աճէրին	آفرین	աճէրին	Կեցցե՛ս
ժէրաւաթ	فراغت	ժէրաւաթ	Նա քաշուէլ
թէլլալ	دلال	սէլլալ	Մունետիկ
մութվագ	مطبخ	մաթպալս	Խոհանոց
պէտանալա	بادهوا	պասի/նէվա	Ջրի
սուվար	ديوار	սիվար	Պատ
ալսրէր	عطار	աքքար	Փերեզակ

Դ Ա Ս 28

Յետագայ պարբերութեանց մէջ ինչ ինչ բառեր
հոմանիշներով ըսելու և գրելու է

قیش کلدی . هوالر صفودی . چایر طوکدی .
 بو اوک صاحی کیمدر . بو کون غزته او قودیکز می .
 دون آبلامه بر تلغراف چکدم . آنا بابایه حرمت کرک .
 کیجه کوندوز چالیشهلم . امتحانلرد بو هفته باشلانه جق .
 او قویوب یازمق پک فائده لیدر . او من دکرز قییسنددر .
 انسانه لازم اولان یالکرز ییجه جک ایجه جک کیه جک
 دکل تربیه و تحصیل دخی لازمدر . خسته لکلرک پک چوغی
 قیدسزلقدن و پسلسکدن ایلرو کلور . انسان هر وقت نمدن
 صاقتملی . الله هیمزه اوزون عمر ویرسون .

Հոմանիշ مترادف

قیش موسم شتا . کلمک حلول ایتک . صفومق
 کسب برودت . چای نهر . طوکمق کسب انجماد .
 او خانه . صاحب متصرف . غزته جریده . او قومق

Միասլ

պէկիր
 էսպաս
 քէսուր
 իւրեա
 չէյրէֆ
 էզանի
 քեալկիր
 լաղաս
 հէմէհի
 խազէզ
 շէմիյէ
 էսթաճուրուլլան
 գալպազան
 գաճաճ
 իրըրգ
 մէրսիվէն
 չըրազ
 կէնէ
 էաղլը
 քէսէ
 սահաս
 հէմէն
 մահանա
 քաման
 քալէն
 հէպ
 ճէվազիլ

Ուղիւղ

պարկիր
 էսվաս
 քէսքուր
 րուեա
 չարէֆ
 էնզանը
 քեարկիր
 լազաս
 հէմէհի
 գազգազ
 շէմսիյէ
 էսթաճիրուլլան
 գալպէն
 խաճաճ
 խասիս
 ճէրսիւպան
 չըրաղ
 էինէ
 էանլը
 քիսէ
 սահիպ
 հէման
 պէհանէ
 քամա
 քալի
 ճէյպ
 ճէզլէ

Ձի

Հագուստ
 Հրաման
 Երազ
 Քառորդ
 Դեղագործ
 Քարուկիր
 Մականուն
 Հայրենակից
 Մետաքսավաճառ
 Հովանոց
 Քաւ լիցի
 Դրամանենդ
 Կօշկավաճառ
 Կծծի
 Սանդուխ
 Աշկերտ
 Դորձեալ
 Միասլ
 Քսակ
 Տէր
 Իսկոյն
 Պատրուակ
 Ագահութիւն
 Բաղդ
 Դըպան
 Հարբուխ

مطالعه . آبله همشیره . چکمک کشیده ایتک . آنا بابا
ابوین . حرمت رعایت . کیجه کوندوز لیل و تهار .
چالشق سعی و اقدام . باشلامق بدأ و مباشرت .
اوقویوب یازمق کتب و قرائت . فائده لو نافع . دکرز
قیسی ساحل دریا . ییه جک ماکولات . ایجه جک مشروبات .
کیه جک ملبوسات . خسته لقلر علل و امراض . پک چوغی
اکثری . قیدسزلق عدم تقید . پسلک عدم طهارت .
ایلری کلک حصوله کلک . هر وقت هر بار . نم رطوبت
صاقمق توقی ا . الله جناب حق ، مولا م . هیمزه جمله مزه .
اوزون عمر عمر طویل . ویرسون احسان ایلسون .

Г У У 29

Արաբերէն եւ պարսկերէն բառերով բարգմանելի խօսքեր

❖ کلمات عربيه وفارسيه ايله افاده اولنه جق سوزلر ❖

بو اوطنه نك اكي بش بويي سكرز آرشوندر .
بو كتابي باشدن باشه اوقودم . دونكي يانغينه ايكي
او ياندي . ماللري واپوره بندردك . عجمجه يي كيمن

او كرنذك . اون كوندن اوده مك شرطيله قرنداشمدن
يكرمي غروش اودنج آلام . استانبولك صوبي و هواسي
پك كوزلدر . برنجك و زيتون يانينك فيثاتلري اينكده در .
اتك فيثاتي بعضاً يوكسلير . اومزي بر رسمجي به كرالدق .
استانبولده توتون اكك يساقدر . قره دكرده بر كمى باتمش .

کلمات مترادفه Zndwng|pef

اك عرض . بوى طول . آرشون ذراع . باشند
باشه سرتاسر . يانغين حريق . يانمق محترق اولمق .
بندرمك تحمیل ، اركاب . عجمجه فارسى . اوكرنمك
تحصيل . يوله چيقمق حركت . خرسز سارق . طوئلق
اخذ وكرفت اولنمق . اوده مك ادا ايتك . قرداش برادر .
اودنج آلمق استدانه ، استقراض . صاتون آلمق مبايعه .
استانبول درسعات ، درعليه . هوا و صو آب و هوا .
كوزل لطيف ، نفيس . برنج ارز . زيتون يانغى روغن
زيت . اينك تدنى تنزل . ات لحم . يوكسلمك ترقى .
رسمجي رسام . كرالمق ايجار . توتون دخان . اكك
زرع . يساق ممنوع . قره دكرز بحرسياه . يانمق غرق اولمق .

7 U U 30

کره ارض

کره ارضك تقريباً اوج ربي صو و بر ربي طپراق در
صو قابلايان قسمنه قره دينور .

هر طرفي صو ايله محاط اولان اراضي به جزيره و يا آله
و قره نك اورته سنده بولنوب دكر ايله اتصالي اوليان جسم
را كد صولره دخي كول اطلاق اولنور .

يالكلز بر جهندن قره به متصل و قصور هر طرفي
صو ايله محاط اولان اراضي به نیم جزيره يا خود شبه
جزيره دينلور .

ايكي قره يي بري برينه وصل و ايكي دكزي بري برندن
فصل ايدن ارض قطعه سنه بر زخ تعبير اولنور .
قره نك دكزه طوغري ايلروليوب چيقان جهته برون
دينور .

سطح درياده واقع اولوب صغير و كبير قره لردن عبارت
اولان آله لرك مجموعه جزائر اطلاق اولنور .

بري برينه متصلاً مسافه بعده به قدر ممتد اولان طاغلره
جبال متسلسله يعني صره طاغلر دينور .
آرالق آرالق دومانلو علو مواد ناربه و اججار
حسيمه يي بوسكوروب آتان طاغلره وولقان و يانار طاغ
تسميه اولنور .

فهرست کلمات .
تقسیمات .
جبال متسلسله .
آرالق آرالق دومانلو علو مواد ناربه و اججار
حسيمه يي بوسكوروب آتان طاغلره وولقان و يانار طاغ
تسميه اولنور .
فهرست کلمات .
تقسیمات .
جبال متسلسله .
آرالق آرالق دومانلو علو مواد ناربه و اججار
حسيمه يي بوسكوروب آتان طاغلره وولقان و يانار طاغ
تسميه اولنور .

2 U P 8 0 1 U 6 6 P

کره ارضك قدری صودر ؟ جزیره نیه دينور ؟
کول ندر ؟ شبه جزیره نیه دينور ؟ برزخی تعريف
ايت . برون ندر . جزائر نیه اطلاق اولنور ؟ صره
طاغلر ندر ؟ وولقان ندر ؟

Դ Ա Ս 32

ازوپك فراستی

ازوپ برکوله ایدی صاحبی قسانتوس بر کیجه ضیا-
فتده بولنور بک کیقلی عالمنده مسافرلردن بریله بر بحث
طوتار شوبله که :

فرداسی کون دکزک تکمیل صوینی توکده جک و
توکتدیکنده رقیبک قوناغی آله جق شاید توکده من ایسه
کندی قوناغی آکا ویره جک .

صبح اولدقده قسانتوس آییلور ایتدیکی هذیانندن غایتله
مکدر اولور ویردیکی سوزی چوروتمک اوزره بر فند
دوشونور ايسه ده بر درلو قاجامق یولی بوله من نهایت کوله سی
ازوبله استشاره ایدر . مرقوم دخی جواباً دیرکه

« افندم ویردیگکز سوزک فسخی بک قولایدر . شوبله که
بو کون جماعت ساحل دریاده تجمع ایتدکده دون
کیجه کی سوزک زده تبات ایدوب هیچ رجوع ایتیک

Դ Ա Ս 31

Երկրագնդիս սրբան մասը շուր է . — Երեք
քառորդը . — Կարին արշրմ քաղաքը շիր լեռներով
շրջապատեալ է . — Կրեաէ քրید կղզին ծովուն մէջ-
տեղն է . — Մեր տանը կից մեծ պարտէզ մը կայ .
— Երբ հեռու տեղ երթալու ըլլամ ձի կը հեծնեմ
— Լուսկին հրեղէն նիւթերէն է . — Մախ-
սերուն ամբողջը 50 ոսկւոյ հասաւ . — Նարինջը
բալն օղդի . — Երբ օղդի հասաւ . — Նարինջը
գնտաձեւ է :

Բառական կազմութիւն

գնտաձեւ քրոյ الشكل քրե شکندہ քրہ քուشت քրہ
չորս արבעه քորրորդ քربع քառորդ քربع
կղզի քجزیره քنشین քکجزیره քکجزیره
Աստուած քالله քاکبر քամենամեծ քամենամեծ ք
մեծութիւն քتکبير քکبير քکبير քکبير

Գիտելիք

قسم	جبال	جبل	قسم	جبال	جبل
ارض	جزائر	جزائر	ارض	جزائر	جزائر
حجر	مواد	مواد	حجر	مواد	مواد

امر ایدیکز سزه بر بارداق دکز صوینی ویرسونلر بو
بارداغی اله آلدیغکزده سزکه بحت طوتان آدمه یوکسک
سسله سؤال ایدیکز که قولمز ندر؟ او دخی جواباً دیه جک که
«دکزک صوینی بر کونده توکتمکدر» اول وقت جماعته
دونه رک دیرسکز که «ای آغالر معلومکزدرد که نیجه نیجه
نهرلر بو دکزه دوکیلورلر. اگرچه بن دکزک تکمیل
صوینی توکتمکی شرط ایتم فقط نهرلی برابر شرط
ایتم ایتمی اولان نهرلرک صوینی قطع ایتمسون که بنده
دکزی قورودهیم»

ایشته قسانتوس بو ترتیه یك بكنهرك اولكون موجبنجه
حرکت اتمکله رقینی مات اتمشدر .

[illegible][illegible]

ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

ازوپ نه ایتمش ؟ صاحبی کیم ایتمش ؟ نه بحث طوتمش ؟
ویردیکی سوزی چوروتک ایچون کیمله استشاره
ایتمش ؟ کیم کیمی مات ایتمش ؟

ገ ሁ ሀ 33

لوندړه

لوندرو انكلتره دولتلك مقريدر . تايمس نهريك هر
ايكي ساحلى اوزرنده مېنى اوله رق آوروپانك اك زياده
معمور و بيوك شهريدر . اوج مليوندن زياده اهالي ي
حاويدر . تايمس نهري آلتنده كي ديوانخانه سي شايان
تماشادر . زقافلري و او و چارشولري منتظم ايسه ده

مملکت غایت مغموم اولوب چوق آیلر بر قالین سیس ایله
 بورینور. فابریقه لوده یانان کورک دومانى دخى بشقه جه
 تلوت ایلر.

لوندرو ۱۲۵۸ ده فوق الغایه بر حقط ایله و ۱۶۲۵
تاریخنده یوز بیک نفوس تلفنه بادی اولان بر طاعون ایله
نهایت درجه ده دوشدی و بر سنه صکره اوتوز بیک قدر
اینیهی احراق ایدن دهشتلی بر حریق طوتلدی .
دواهی مذکوره دن صکره مملکت همان مجدداً انشا اولنوب
رفته رفته شمدریکی درجه معموریت واصل اولدی .

۱. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 2. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 3. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 4. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 5. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 6. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 7. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 8. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 9. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա
 10. Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի քաղաքապետի պաշտոնի վրա

7 4 5 3 4

Բառական կազմութիւն

کائنات کی بنیاد پر . اس کی بنیاد پر . اس کی بنیاد پر .
فلان عملہ کائنات پر باب خانہ

مقيم قاتنكوك . بکاکوک . مارکو-وس ساممار . ایند.
محله مزده مقيم بربر سينم آغا

اسف Գաւ Բարոյակաճն իմաստով. ինչ.
يوزمك بيلمديكمه اسف ايدييورم

وجع ցաւ նիւթական իմաստով . ինչ.
پارمغده وجع وار

ایک باب دکان و اوچ قطعه سفینه انشا ایتدم

انسانشناسی موزیم، قسطنطنیه
۱۳۴۵ هجری شمسی

Երկրորդ հարցը. Ինչպե՞ս կարելի է օգտագործել ժամանակը
 առավել արդյունավետ:

بوگون باشمده . . . وار . ترزی به ایکی قات
البسه . . . ایتدیردم . ستمزده . . . اولنان خانه لرك

صواب ثواب
صواب ایشلیان نائل ثواب اولور

بيك بيع
نیازی بك واپورینی بيع و فروخت ایتیش

بن بيك
بن صبری بن عبدی یدندن بيك غروش اخذ ایلدم

صو سو
قطره قطره دائم آقان صو طاشی دلوب کچر سوبسو

صمان سامان
قومشومن صمان تجارتیه کسب ثروت و سامان ایتمشدر

زرع زر
زرع ایدن زر ترك ایدن تیکن بولور

دیل دل
کشینک دیلی ترجمان دلی اولوق کرکدر

وضع وعظ واز
واعظ افندی پوستنی یره وضع ایدوب اوپله بر وعظ
ویرمشدر که هر کسی معاییدن واز کچیرمشدر

علی عالی
علی بك عالی همت بر ذات در

Գրաւոր եւ բերանացի քարգմանել

Բոլոր դասատուացս երախտապարտ եմ. — Ար-
ձակուրդի ատեն ուխտի زیارت պիտի երթամ. — Օս-
մանեան պատմութիւն կարդացած եմ. — Գրա-
տանդ մէջ ո՞րչափ գիրք ունիս. — Գրաբերիս 40
դրուշ տուէք. — Ընդարձակ մեզ Հայոց Պատմութիւն
մը կարդալ կ'ուզեմ:

Դ Ա Ս 3 6

Արտասանութիւննի՞ն նոյն, իսկ ուղղագրութիւննի՞ն
սարբեր բառեր

لفظلى متحد و املالى مختلف كلمات

خان خوان
هې تبعه سلطان رشاد خان
دائم عمرينه درلر دعا خوان

ارض عرض
روی ارضه پادشاهه عرض صداقت فرضدر

طاغ داغ
 داغ درونم طاغی باری کز مکله کچمز
 کآلات کآلات
 کآلات ایله کالات اولورمی ؟

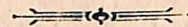
մեցինք عقد . — Հայրս մեծախնամ անձ մ'է . — Իւր
 հարստութիւնը մեր դաստիարակութեանը Եւրոպայի
 մար վաճառք է Եւրոպայի . — Պողոսի որդի Դաւիթ ստո-
 րագրութեամբ մուրհակ Եւրոպայի :

Բառական կազմութիւն

زر نوکي زر نوکي	زر دوز نوکي
ن. پورتي ابناء وطن	ن. پورتي ابناء وطن
ن. تجارتی	ن. تجارتی
ن. تجارتی	ن. تجارتی

Գիտելիք

آلات نوکي کلات نوکي کلات نوکي
 خواجه من غيرتو بر ذات در
 رشوت آلان شخص بش منه
 عيسه قونيلور

Դ Ա Ս 38

Հակադիրք کلمات متضاده

صغير	كبير
جزي	كلي

فرض . ابراز արգ ցոյց տալ ցոյց տալ .
 طوغرى արգ արգ արգ .
 قطره . صائق Թախէ Թախէ .
 سامان . اوتو برى Կողմ Կողմ Կողմ .
 قلب Կողմ Կողմ .
 عظم Կողմ Կողմ .
 عيب Կողմ Կողմ .
 ياره Կողմ Կողմ .
 نقصان Կողմ Կողմ .

Դ Ա Ս 37

Հասածք Կողմ Կողմ . — Այսպատուք պար-
 դելի Կողմ Կողմ . — Թագաւորի հաւատար-
 մութիւն ամենուս համար պարտք է . — Մեր եկե-
 ղեցույ քարոզիչը ծերունի անձ մ'է . — Յորեն Կողմ Կողմ .
 դարի Կողմ Կողմ .

39 Դ Ա Ս

طمعك بلاسی

وقتیه هندستانده تجاردن بری ، دروننده ایکوز لیرا
بولان کیسه سفی ضایع ایدر . همان شهرک هر طرفه منادیلر
صالدیرر و غائبی هر کیم کتیرر ایسه نصفی آکا ترک
ایده جکفی وعد ایدر .

مکرسه مذکور کیسه یی بر کمیچی بولمش . بو اعلانی
سمع ایدر ایتمز همان صاحبک زردینه وارر و کیسه یی
کندوسی بولدیفی ، و اعلاندی کی شرط اوزره تسلیم
ایده جکفی بیان ایدر .

شمعی تاجر غائبک بویله جه میدانه چیقدیغه قناعت
ایتمز ، حبه واحده ویرمکسزین کیسه یی اله کچیرمک ایستر
بونک ایچون تزویراتی اله آلوب کمیچی به

— اول کیسه ده برده ذیقیمت طاش وار ایدی شاید
آیندخی ویرر ایسه ک مکافاتکی ویررم دیر .

کمیچی — بن کیسه ده آلتوندن ماعدا آخر بر شیء

عزیمت	հրթալ	عودت	հտ դառնալ
دخول	մտնել	خروج	դուռս ելնել
حیات	կեանք	مات	մեմար մահ
خفی	խաժի գաղտնի	علنی	ալենի յայտնի
قريب	մօտ	بعید	հեռու
چرکین	տգեղ	شیرین	սիրուն
محبوبت	սուուպէր դժուարութ.	سهولت	դիւրութիւն
تدفی	թէտկնի յիտարութիւն	ترقى	թերագոր յառաջդիմել
خير	խայր բարիք	شر	եւր ցարիք
عالم	գիտուն	جاهل	տգէտ
سهل	սեղիլ դիւրին	مشکل	միւսիլ դժուար
مكافات	վարձատրութիւն	مجازات	պատիժ
آسان	դիւրին	دشوار	սիւսվար դժուար
اهون	աժան	غالی	սուղ
باقی	տեւական	فانی	անցաւոր
اخشاب	ախւապ փայտաշէն	کارگیر	քարկիր, քարուկիր
عزونیت	տխրութիւն	مسروریت	ուրախութիւն
تعيف	նաժին նիհար	ملحّم	միւլենիամ գէր
ادنى	էսնա ստորին	اعلى	ալա վերին, ընտիր
متواضع	միւթեվազի խոնարհ	متكبر	միւթեկապիր հպարտ
خشونت	խուռուցէր կոշտութիւն	ملايمت	միւթեկապիր մեղմութիւն
طويل	թաւիլ երկայն	قصير	գասիր կարճ
تسليم	տալ, յանձնել	تسلم	թեւելլում տունել
نيك	նիկ բարի	بد	պէս ցար
معظم	մեծարել	تحقير	նախատել
ذكى	զէփ ուշիմ	احق	անմիտ

بولدم . مشروط اولان بخشى ویرمنسهك ، بنده کیسه یی
ویرمن دیر .

ایمدی ایش محکمه به دوشر .

حاکم کیجی به — کیسه یی زده ده بولدك ؟

کیجی — یرده افندم

حاکم — دروننده نه وار ایدی ؟

کیجی — یالکز ایکوز لیرا

حاکم — نه سیه مبنی اعاده ایتیمورسك ؟

کیجی — افندم ، بو تاجر كندی غائبی کتیره

یوز لیرا بخشش ویره جکئی وعد ایتش ایدی شمدی بو یاره یی

ویرمامك ایچون دیورکه کیسه ده برده ذیقیمت طاش اولمیدر .

حالبوکه بنده کز بولدیم کیسه ده والله العظیم آلتوندن ماعدا

آخر بر شی بولدم .

حاکم تاجره — سن غائب ایتدیك کیسه ده برده

ذیقیمت طاش وار دیو اعلان ایتدك می ؟

تاجر — خیر افندم

حاکم — نیه ایتدك ؟

تاجر — فراموش ایتدم افندم

حاکم — اه نته کیم سن ضایع ایتدیك کیسه ده

ایکوز لیرا و برده ذیقیمت طاش اولمیدر دیورسك ،

وکیجی ایسه بولدیمی کیسه ده ایکوز لیرادن بشقه بر شی

بولدیغه یمن ایده بور ، ایمدی بو کیسه سنك اولماملی .

اگر سن غائبك اولان کیسه یی بولق ایستر ایسهك ،

دروننده هم ایکوز لیرا وهمده برعدد ذیقیمت طاش وار در

دیو اعلان ایتدیرملیسك دیر .

بده کیجی به خطاباً

— سنده او کیسه یی حکومته تسلیم ایت و بخششکی

آندن آل دیهرك طرفینی صاوار .

سوألر

ضایع اولان ندر ؟ دروننده نه وار ایش ! ضایع

ایدن کیم ؟ بولق ایچون نه یاپار ؟ کتیره نه وعد ایدر ؟

کیم بولمش ؟ نه یاپمش ؟ تجار وعدینی طوتمش می ؟

نه تزویراتده بولمش ؟ کیجی نه دیمش ؟ صکره ایش زده به

دوشمش ؟ حاکم نصل حکم ایتش ؟

منادی . بلیه Գործանք . بلا . Բամա ազատություն . طبع

نزد . ضایع զախալ կորուստ . غائب . Դալ Դալ . دلال

Բապ . حبة واحدة . راضی اولق Բապ . قناعت . Բապ . Բապ . Բا

ገህህ 42

Պատանեկութեանս ատեն չէի զբօսնուր. — Առի-
թը մի փախսներ. — Կենացդ գարունը եթէ զուար-
ճութեամբ անցնես դժբաղդ بدخت կ'ըլլաս. — Ընտա-
նիքնիդ քանի՞ հոգիէ نفوس կը բաղկանայ عبارت. —
Դաւիթ էֆէնտին անկեղծ բարեկամս է. — Պատ-
մութիւնը որո՞ւ յանձնեցիք. — Եղբայրս միշտ կար-
դալով կատարելութիւն ստացած է. — ժամանակը
դբամ է կ'ըսեն. — Այս խօսքը قَوْل արդարեւ չատ-
ու չատ ճշմարիտ է :

Բառական կազմութիւն

համարներ :
 համարներ :
 համարներ :
 համարներ :

زمانی و بهار عمری انسان ذوق و صفا ایله کچورملی ایدی .
ایمدی عزیز برادر! فرصت الله ایکن قاجیرمهلم .
قوصقای عالمی کسب کمال ایتدکن صکره سورمهلم . بر
ایکی سنهک کیف ایچون بتون عمری جهالت ، و فقر و
ضرورتله کچوره جکمزه ، شرف معرفت ، شان و حیثیتله
کچورمهلم . جهالت و غفلتله کندیمزی و همده عائله مزی
بدبخت و سقیل ایتیملم .

مح محلا صکز

داود

[illegible]

— 69 —

— 69 —

— 69 —

— 69 —

— 69 —

— 69 —

— 69 —

— 69 —

— 69 —

— 69 —

Դ Ա Ս 4 7

عرفانيه مكتي طلبه سندن غيرتلو طلعت بك افندي به

طلعتنجم !

بالجمله درسلكده سعي وغيرت ايدرك خيلي ترقى و تفيض
ايتكده اولديغكى ينكه كدن ايشتم مع زياده ممنون اولدم .
ايمدى بو چالشقانلفكه مكافاة بو كون سكا بر كوچك هديه
كوندرييورم . بيليرسك كه ين هوائى شيلردن حظ ايتم
بناء عليه سكا اولان بر كذارم محضا عريض و عميق اوقونمغه
شايسته بر كتاب الذ و انفسدر . بونى ايوجه مطالعه ايدوب
تنبهاتى اجرا ايله . هر حالده اخلاق كريمه صاحبي بر ذات
اولوب دنيا عالم عندنده مكرم و محترم اولورسك ، و بكاده
بك چوق دعالر ايدرسك .

عمجهك

عاكف

جوابي

عم اكرم افندم

حقمده كوسترديككز حب و توجهدن ، و عنايت
بيورديفكز هديهدن طولايي بك چوق تشكرلر ايدرم .

աւարտեցաւ ۛ ختام بولى ۛ — 7 Ժամ շարունակ քաղցի ալ
կարողութիւնս չի մնաց . — Թուրքերէնի քննութեան
միջոց քաջալաւ կ'առնեմ . — Որով ۛ بناء عليه ۛ կ'ուրախա-
նամ և կը պարծիմ . — Վկայագիրս ձեր մեծութեան
կը ներկայացնեմ . — Զգուշ , գիտցածիդ վրայ մի
հպարտանար . — Դասընկերներս ժիր և ուշիմ են . —
Անմիտները իրօք ۛ حقیقتہ ۛ դժբաղդ են . — Նամակդ առի
և կարդացած ատեն ուրախ եղայ :

Բառական կազմութիւն

امتحان քննութիւն . ۛ امتحن ۛ միւսթէնին քննիչ
افتخار պարծիլ . ۛ مفتخر ۛ միւթթախիւր պարծող
ساحل եզերք . ۛ سواحل ۛ եզերքներ . ۛ ساحلخانه ۛ ծովեզեր-
եայ տուն
مسرور ուրախ . ۛ مسروريت ۛ ۛ مسرور ۛ ուրախութիւն . ۛ مسرور
ուրախացնել :

Հակադիրք եւ հոմանիւթ

حسن ظن ۛ հակառակն ۛ ۛ سوء ظن ۛ համարում
ۛ متواضع ۛ ۛ متواضع ۛ հակառակն ۛ ۛ مغرور ۛ
جناب رب . جناب الله . جناب حق են հոմանիշներն են جناب رحمان
حضرت مولا . حق تعالى . العالمين
عقلمسز . نادان են հոմանիշներն են ۛ جاهل ۛ

آنی سریعاً طرف هوسکارانه مه ارسال بیورمکزی رجا
ایدم . و بو وسیله ایله خیر دعا و توجهاتکزک دوامی
بتکراو استرحام ایلم .

همان جناب حق ، ذات عالیریکزی ، بک چوق سنه لر
صحت و عافیتله معمر ایله آمین .

ولد نعمدیده کز
مقصود

Թարգմանելի խօսքեր

Այսուհետև իրենց միտքը «ամամբ և գիտու-
թեամբ չազնուացնողները չառ թշուառ պիտի ըլլան .
— Այս գրքէն քանի՞ օրինակ տպեցիք . — Աստուած
ձեզի առողջութիւն պարգեւէ . — Շուտով այս կողմը
գալերնիդ կը խնդրեմ . — Ձեր ջանիցը և խնամոցը
չնորհակալ եմ :

علم و هنر . عاجزی و انکسار و اجازت . معرفت
գիտութիւն . معرفت ըլլան . ազնուացնել .
թմր . غیرت . քանի . քանի . քանի . քանի .
مقدم . արդիւն . արդիւն . արդիւն .
մուգաստեմ առաջ . Բտում . Բտում . Բտում .
rhuqu . Բեզն . Բեզն . Բեզն . Բեզն .
տեսակ մը ձեռագիր . Բեզն . Բեզն . Բեզն .
محركات . Բեզն . Բեզն . Բեզն . Բեզն .

آشکار و آشکار . آشکار و آشکار . آشکار و آشکار .
ارسال . ارسال . ارسال . ارسال . ارسال .
معمار . معمار . معمار . معمار . معمار .
اولاد و ولد . اولاد و ولد . اولاد و ولد .
متن و متن . متن و متن . متن و متن .

Դ Ա Ս 52

مقام یدرم سوکیلو عمجهم

اولکی مکتوبمده توزیع مکافات اوله جقدر دیو یازمش
ایدم . اشته دونکی بازار کونی اجرا اولندی و اولدرجه
مظنن کچدی که هرکس حیرته قالدی شویله که .

اولکون مکتبمز باغچه سی فوق العاده دونادلمش ایدی .
ساعت آلتی راده لرنده طلبه نك اقربا و متعلقاتی و بر چوق
ذوات نامدار طاقم طاقم کلکه باشلادی . بر ساعت ظرفنده
باغچه ده بولنا نلرک مقداری آلتیوزی تجاوز ایتدی و طوره جق
محل قالدی . بونک اوزرینه طلبه دن بری ذات حضرت
پادشاهی حقنده بر دعا قرائت ایتدی و ختامنده عموم طلبه
طرفندن آباق اوسقی و بیان و فائتیه مارش عالی عثمانی ترنم
ایدلدی . بونی متعاقب مدیر افندی مکتبک حال حاضری
حقنده حضاره مختصرجه بیان معلومات ایدرک ختامنده

مکافاتلری توزیعہ یاشلادی . طوغریسی ویریلان مکافاتلری کورسہ کز ایمرنورسکز . او نه کوزلم کتابلر ، رسملر ، یازی طاقلری ، دورین ، ساعت و سائرہ .

اوقوتدیریلان لسانلر ایله علملرک هر برنده برنجی چیقان طلبیه آنلردن برر عدد ویرلدی . ایمدی طلبه دن بعضیلری یدی سکز عدد ایدندی . اشته بنده کز دخی خیر دعا کزله آلی عیدینی قزاندم . فقط به ایلیهیم بونلری قزاندهجه و اولقدر کشینک آلقشیرینه نائل اولدجه کوله جک یرده آغلايه جغم کلیر ایدی . چونکه اولقدر ازدحام آراسنده سائرلر کبی بنم شان و شرفی کوره جک کیمسه یوق ایدی . نهایت توزیع بتدیکنده معلم افندیلره تشکر یوللی مختصر برنطق اوقودم . بریر بیان ایتدیکم حسیات ایچون هر طرفدن آفرینلره و ال چریمه لرینه نائل اولدم . بو دخی بیتدکن صکره کوزل کوزل نغمه لر بسته لر ترنم ایدیلوب و گفته لر سویلنوب جمعیه ختام ویرلدی و هر کس کمال منونیتله طاغدی .

شمی برنجک آرزوم شو آلدیغم مکافاتلره برابر بر آن اقدم کلوب سزلره قارشمق و مبارک دیدارکزی کوره رک دفع حسرت ایلمکدر . ایمدی امر عالیکزه چارچشمه منتظریم .

توزیع مکافات . *Հորս տեղը կամ հոգեւոր հայրս .* . ططنه لی *մութանքան շքեղ* . مشهور *անուանի* نامدار . اقربا *միւթեալիկաք ազգականներ* . متعلقات *րէժու-* رفاقتيله . ذات حضرت پادشاهی *անձը* . ذات شاهانه *գաթիլէ ընկերակցութեամբ* . برابر *ایله* . حاضر بولانلر *հուզգար ներկայ* . صکره *խտոյ* . متعاقب . تغى . حیرته قالمق *զմայիլ* . ایمرنک . مختصراً *համառօտակի* . مختصرجه . وغير هم *եւայլն* و سائرہ . *դիտակ* . دورين . کوزلم *կիւզէլիմ* . *սիրուն* . *վէ դայրիւնիւմ* . *ստանալ* . اال چریمه . *հարուժիւն* . آلقش *ալը* . نغمه *նաղմէ* . *եղանակ* . شئتک *հանգէս* . جمعیت *բանասիրութիւն* . گفته *կիւթէ* . رفع . یوز *դէմ* . دیدار *միանալ* . قاشمق *Ժամ առաջ* . *վարատել* . بکرم *կը սպասեմ* . منتظرم . درت کوزله

۳۳

خواجه ایله شاگردیننده مکالمه

Խօսակցութիւն Ուսուցչի եւ Ուսանողի մէջ

(خ) خواجه . اسم عالیکز .
(ش) شاگرد . آغوب بنده کز .

- خ. طشردلی مېسکز ؟
 ش. خير افندم آستانه لېم .
 خ. شهرتکز .
 ش. ظريفان افندم
 خ. معلم ظريفان افندی ايله قرابتکز واری ؟
 ش. اوت افندم حفیدی یم .
 خ. ابتدای تحصیلکز زره دن در ؟
 ش. غلطه مکتبندن .
 خ. نمون اولدم . سنی کوره یم چالش که جدك کبی
 بیوک آدم اوله سک .
 ش. سایه عالیکزده افندم .

- خ. نشان افندی ! برادرکز افندی ایولرمی ؟
 ش. ایولر افندم ، دست عالیکزی بوس ایدرلر .
 خ. نه یاییولر ؟
 ش. خیر دعاگزله مشغولدرلر .
 خ. لطفاً سلامی تبلیغ بیورک .
 ش. باش اوستنه افندم تشکر ایدرم .
 ح. پدر افندی نصل ایولرمی ؟
 ش. ایولر افندم عرض احترام ایدرلر .

- خ. رسم معلمی کونلر تشریف ایدیور ؟
 ش. پنجشنبه کونلری .
 خ. قبل الزوال می ؟
 ش. خير افندم بعد الزوال .
 خ. رسم درسی ینه مجبوری می ؟
 ش. خیر افندم اختیار ایدر .
 خ. طالبلری چو قه میدر ؟
 ش. خیر افندم چند کشیدن عبارتدر .

- خ. افندیلر مهارتک معناسی بیلیرمیسکز ؟
 ش. اوت افندم دفعاتله سبق ایتشدور .

- خ. بیدار افندی ترجمه کزی کتیرکز .
 خ. محصول قریحه کز میدر ؟
 ش. من غیر حد افندم .
 خ. ظن ایدرم اغیاردن استنساخ ایتمشکز .
 ش. حاشا افندم .
 خ. اقرا تکز مثللو نیه تیبيض ایتامشسک آیا کلقتلی
 بر شی می ؟
 ش. افندم عفوعالیکزی تمنی ایدرم بر مقدار نامزاج ایدم .

7 U U 54

اولادم !

بو کون مدير افنديدن اخذ ايلديکم بر وردهده
 بو دفعه کی شهورسته امتحاننده صنف طلبه سی پينده اون
 يدنجی چيقدیغی مطالعه ایلدم، اشته بو خبر یورکی
 داغلادی جهان باشه زندان اولدی . ایواه ! بن برحک
 اولادی مستعد و چالیشان بیلیر و هرکه اوکئور ایکن
 مکرسه اک کیروده عادتا حیلار کی ایش . بن شمندی به قدر
 کیمی ایچون ماحصل عمری صرف و افنا ایتدم ؟ بونجه
 مشقئر چکدم و حالا چکیورم . آياسنک سلامتک و ایلروده
 عائله که ایده جکک یارارلق ایچون دکلی ؟ آه ایکی کوزم
 اولادم ! بنی فصل دوشونمک ؟ و شو سن شیخوختهده
 محزون و دلخون ایلدک !

بن بو عالمده حبس مال و مناله رغبت ایتیوب جمله سنی
 سکا حصر ایتدم تا که علمدار اولادم اولسون ده بنم خانانمه
 شان و شرف ویرسون دنیاده راحت و نعمته یشاسون و بنده
 رحمتله یاد ایتسون دیو ایدمی بو آرزوده بولمش ایکن نیه
 امیدلرمی بوشه چیقاردک ؟

اشته اولادم ! بو قدر کدرمله برابر الله عظیم الشاندن

امیدمی کسم چونکه کریم ورحیمدر ، صبح و مسا درگاه
 کبریارینه یوزلر سوره رک نیاز ایده جکم که ذهنکه آچیقلق ،
 قلبکه صبر و نبات احسان ایلسون سنی کوره یم جکر کوشم !
 چالش ، هم چوق چالش تا که بر آن اقدم احراز کال ایده سک
 زیرا که بنم بر آباغم کنار قبرده در یاشم یتشه یتشدر . سکا
 سکز جان امانت ایده جکم بونلر سنک هنر و معرفتکه ، سنی
 وغیرتکه انجق دنیاده بکم اوله جقلردر . خوشجه قال عزیز
 اولادم ! محزون قلبم آنجق تبشیراتکه مسرور اوله بیلیر .
 حسرتکش بدرک

يعقوب

قاراقول ورقه . تعذیرنامه . تکریمنامه
 آلتی آیلق اولموشلر شهرسته . تذکره
 مدح . بر دانه جک ساسیله . بر دانه جک
 مدح . اسعدادی اوکئمک .
 مقبول حاصل عمر .
 محصل عمر
 سن شیخوحت
 مکدر
 ثروت
 نعمت
 سعادت
 کرم ایدر
 حق تعالی
 مرحتلی

خير دعا كز بر كاتيله دكل يالكز عالمه ، الا عموم بنى بشره
 نافع اوله جق بر مرد ادیب و هنرمند اوله جقم .
 ايمدی مرحمتلو پدرم ! مبارك قلبكى آزرده ايمه مدنشاى
 عفو كى ديلرم و دست مقدسكى از جان و دل بوس ايلرم .
 ربم مبارك سايه كى اوزرمزدن بر آن اكسيك ايتسون .
 مخدوم كوله كز
 دانش

بك ، پك عزيز انقلىن انا الله اعلم ، ان الله اعلم ، ان الله اعلم .
 حسيات . دلسوز سوزشلى . درون دلدن كرار .
 لعنت . لايق اوردانلى مستحق . طويغولر .
 مصاحبت اوردانلى .
 توبه لر اولسون .
 هوا پرست .
 كسمك كورنك قطع .
 گنجى ايلدي .
 اديب . آدم اوردن .
 هنرلى .
 كال شوقله .

ثبت .
 متانت .
 كسب .
 بالغ اولق .
 مسعود .
 خيرولو خبرلر .
 يعقوب .

7 U U 55

جوابی

جهانقیمت باباجغم !

تكدیر نامه كى آلم كراراً او قودم او قودجه كوزلرم
 طولدى ! ايچن ايچن آغلادم . او نه سوزشلى حسيات !
 او نه آجى تكديرات ! بك بابام ! هر نه ديسهك و هر نه
 ياپسهك مستحقم . آه لعنت اولسون شو بر ايكى آرقداشمه !
 بونرله صحبت ايمده ايمده آرزوى تحصيل قالمدى كيتدى .
 فقط بو امتحان نتيجه سنده نه حاله او غرا ديمعى درك ايلدم .
 آرتق توبه لر اولسون ! بوندن بويله اول هوا پرست
 رفيقلمدن قطع مصاحبت ايدرك يوزلرينه بيله باقيه جقم
 كالاول شب و روز تحصيله چالشمه جقم و ان شاء الله تعالى

ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ ԳԻՐՔԵՐԸ ԵՒ ԻՐԵՆՑ ԳԻՆԵՐԸ

*1 Երեքըզուեան բառարան Տաճկերէն Հայերէն Գաղերէն	40
*2 Ընդարձակ բառարան Հայերէն Տաճկերէն	42
*3 Համառօտ » » »	5
*4 Ընդարձակ » Տաճկերէն Հայերէն	30
5 Գործնական » » »	40
6 Գիտական » » »	3
*7 Ընդարձակ տարերք օսմանեան լեզուի (Անասրը)	40
*8 Համառօտ տարերք օսմանեան լեզուի	2
*9 Մուծովի Սարժի Օսմանի, Տիպ Գ.	6
*10 Մուծովի Սարժի Օսմանի, Տիպ Գ.	3
*11 Միֆթաճի մուծովի Սարժի Օսմանի	3
*12 Թաթկիգաթի միւնշաթ	3
*13 Մուսլիմի ինշա (Նախորդին բանալին է)	4
*14 'Եթըլար մեճմուսը	4
*15 Զիւպտէի նահվի օսմանի	2
*16 Իլավէի Կիւլտէսթէի մուհարրէրաթ, Տիպ 26րդ	5
*17 Ընդարձակ թուրքերէն նամականի, Տիպ Գ.	6 20
*18 Մուծովի Կիւլտէսթէի մուհարրէրաթ, Տիպ 24րդ	2 20
*19 Համառօտ թուրք. նամականի (Բանալի Կիւլտէսթէի)	3
*20 Մէզադի էտէպիյեաթի օսմանիյէ կամ (Ճաշակ օսմանեան գրագիտութեան) Տիպ Գ.	4
*21 Մէզադի էտէպիյեաթի օսմանիյէ (զուտ թուրքերէն)	3
*22 Միֆթաճի մէզադ էտէպիյեաթ	2
*23 Թիւճճար եազըճըսը (բառգրքոյկով)	4
*24 Առաջնորդ ուղղագրութեան օսմ. լեզուի, Տիպ Գ.	2
*25 Մուսլիմի թերճէմէ էզ ֆրանսէվի պէ թիւրքի	2 20
*26 Տանր փաստաբանը կամ 100 հաբցման պատասխանը	2 20
*27 Հէմեանէի միւնթիսպաթի ֆարսիյէ	2 20
*28 Ճէրիտի մէքետիպ, Տիպ Գ.	2 20
*29 Բէհպէրի թերճէմէ էզ ֆրանսէվի պէ թիւրքի	2 20
*30 Միֆթաճի բէհպէրի թերճէմէ	2 20
*31 Հատընտիր քաղուածք օսմաներէն, պարսկերէն, արաբ.	2 20

ԴԱՍ 56

Հայրս իւր կենաց վաստակը ինձ համար վատներ է. — Եթէ հիմայ չաշխատիմ, ծերութեան տարիքս մէջ թշուառ կ'ըլլամ. — Գիտուն մարդերը հոգւով սրտով կը սիրեմ. — Եղբայրս մեր զերդաստանի փառքն է. — Ուսման փափաքը՝ մինչ մանուկ հասակէս تا كوجك ياشمدن սիրտս գրաւեց استيلا. — Ընկերներս ամէնքն ալ կրթեալ և ուսեալ են. — Դուն որո՞ւ որդին ես. — Իմ ընտանիքս ինձմով երջանիկ է. — Մեծարժէ՛ք հայրս, առաւօտ և երեկոյ ջեր բարի աղօթքը կը կատարեմ. — Ուսուցիչները մարդկային սեռին առաջին դաստիարակներն ար. Ե. — Ուրեմն օրհնեալ بر خوردار ըլլան այդ բարձր անուան արժանացողները :

Բառական կազմութիւն

نافع	օգտակար	منفعت	օգուտ	منافع	օգուտներ
قطع	կտրել	مقطوع	կտրուած	قطي	կտրողական

خيرودا	»	»	يددا	որ է անէծք
رغب	»	»	نقرت	որ է գարշիլ
رحمت	»	»	لعت	որ է անէծք

*32	Լէթաիֆի Ասար, Ա. մաս, Տիպ Տրդ, գիրք Թարգմա- նութեան, ընթերցանութեան և ուղղագրութեան	1 20
*33	Լէթաիֆի Ասար, Ա. մաս, (րիւգայովայսինքն ձեռագրով)	1
*34	» » Բ. մաս, Տիպ Տրդ	2
35	» » (բառերը գաղղիերէն)	2
*36	Իքսիբի էլիֆպաի օսմանի, պատկերազարդ	1
*37	» » անպատկեր	30
38	Առաջնորդ ընթերցանութեան օսմաներէն լեզուի	1 20
39	Ալֆապէ օթթօման (կանոնները գաղղ. բացատրուած)	1 20
*40	Ուսուլի քիթապէթի օսմանիյէ (գպրութիւն օսմաներէն լեզուի) Տիպ Գ.	2 20
41	Բանալի գպրութեան օսմաներէն լեզուի	3
*42	Թիւճճար միւնշաւթը, Տիպ Բ.	2 20
*43	Խիւլասաի գաւանիին օսմանիյէ, Տիպ Գ.	3
44	Բանալի խիւլասայի գաւանիին կամ քաղուածք օսման- եան օրինաց	3
*45	Առաջնորդ պարսկերէն Թարգմանութեան	3
*46	Օսմաներէն քերական (կանոնները հայերէն և պատկե- րազարդ) Տիպ 11րդ	1
*47	Օսմաներէն քերական (անպատկեր) Տիպ 10րդ	30
48	Նէվուսուլ միւքալլէմէի ֆրանսէզի	2 20
*49	Ուսուլի թէրճէմէ էղ ֆրանսէզի պէ թիւրքի	2 20
*50	Մուալլիմի » » » » »	2 20
51	Ալֆապէ թիւրք	2
52	Առաջնորդ զրուցատրութեան արաբերէն լեզուի	4
*53	Զիւպտէի սարֆը ֆարսի	2 20
*54	Գործնական դասընթացք արաբերէն լեզուի տետրը	1
*55	Րըգա խաթթը մէշքիէրի (երեք տետր) հատը	10
*56	Լէթաիֆի Ասար, զուտ թուրքերէն, Ա. և Բ. մաս	2

Ա. Զ. Գ.

1. Սոյն տառղանիշով դասագիրքերը Աղգային Ուսուլֆնական
Խորհուրդէն վաւերացեալ և վարժարանաց յանձնարարուած են:
2. Գպրոցաց հարիւրին 30 ղեղչ եթէ գիրքերը Պոլիս յանջ-
նուին:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0937469

11

10971

11

10972

զգեսական Կանոնագրի համաձայն
լային Ուսումնական նորին-րդե-
ական Նախարարութեան շնորհ-

Վարձարսներու 30 % գեղ, իսկ աղխանե-
րան ձրի :

Հեղինակին շնորհանուր գիրքուն գիները եւ
բուրժերեկի ուսուցման ծրագիրը գրած եւ գիրքին
վերջին էջերը :

Այս գիրքը պէտք է կարդացնել սաշ իր
ձեռագիրին հետ որ կը կոչուի Բիզպար Լեքաիֆը
Ասար եւ որոշ գինն է 1 դրուշ :

Կեդրոնացեղին է Պոլիս՝ Սուլթանի Համամ
Էսին Պէյ Խան, Թիւ 1

دروس خاندہ سلطان حامندہ امين بك خاندہ ۱ نومروده

❖ Գին ❶ փարս ❖

